

Нові практичні можливості застосування Ковінану у ветеринарній практиці

☛ **Лінда Горспул**,
технічний консультант по препаратах для дрібних тварин, "Інтервет Інтернешнл Б.В." Нідерланди
А. Дідух,
Представництво Акзо Нобл, підрозділ "Інтервет" в Україні

Попередження еструсу і вагітності у собак та кішок становить одну із самих актуальних проблем як для власників тварин, так і ветеринарних спеціалістів, що практично за своєю важливістю може зрівнятися із вакцинацією. Проте, "Ковінан" (Інтервет, Нідерланди) завдяки своїй безпеці та ефективності, дозволив успішно контролювати та попереджувати дану проблему, що зробило останній найбільш популярним препаратом, який увійшов до "повсякденної аптечки" ветлікаря. Метою даної статті є висвітлення додаткових, не вказаних в інструкції показів до застосування Ковінану у ветеринарній практиці, які з'явилися на основі нагромадженого досвіду у процесі практичної діяльності лікарів у цілому світі, а також відповідь на деякі запитання, що мають, чи мали місце підчас використання цього препарату.

Чи можна використовувати Ковінан для попередження агресії самок кролів?

Деякі самки кролів можуть поводити себе досить агресивно (примітка: рівень агресивності дещо залежить від породи) тому утримувати їх необхідно в окремій клітці та виявляти обережність при будь-яких маніпуляціях із твариною (переміщення і т.п.). Статеве дозрівання самки кроля настає приблизно на 3-й місяць. Надмірна агресивність може бути пов'язана із статевим дозріванням. У даній ситуації Ковінан дає певний результат, проте стерилізація дає змогу вирішити дану проблему на максимально тривалий термін, звичайно якщо самка не призначена для розведення. Приблизна доза Ковінану становить 33 мг/кг ваги. Термін відновлення статевої охоти – індивідуальний, проте у середньому становить приблизно 4-6 тижнів.

Чи можна застосовувати Ковінан хворим на цукровий діабет сукам?

На загал, Ковінан не бажано вводити сукам із підтвердженим діагнозом цукрового діабету, тому що препарат може підвищувати потребу в інсуліні, а відповідно й дозу. Найоптимальнішим рішенням, у даній ситуації, буде якомога швидше стерилізація таких сук.

Чи застосовують Ковінан для терапії пролонгованого еструсу у норок?

Хоча Ковінан і незареєстрований для використання у норок, проте у багатьох країнах даний препарат успішно застосовують для лікування пролонгованого еструсу даного виду тварин. У Великобританії Ковінан офіційно дозволений для пригнічення або відтермінування еструсу у норок. Самкам, що перебувають в охоті протягом 12 тижнів, Ковінан вводять із розрахунку 0,5мл (або 50мг Пролігестону) на 1кг ваги. Препарат вводять підшкірно, дотримуючись усіх рекомендацій, як і при застосуванні іншим видам тварин. Ковінан найкраще вводити у період анеструсу, хоча можна й підчас еструсу. Ознаки останнього повинні припинитись через 3-5 днів після введення. Якщо еструс не припинився протягом 5-ти днів, то можна зробити повторну ін'єкцію препарату в дозі 0,25 мл. У норок статевая охота припиняється наприкінці серпня, проте вистачає однієї ін'єкції Ковінану на рік. У виняткових випадках, коли власник тварини вимагає гарантованого й максимального ефекту, введення можна повторити через 6-8 тижнів. Профілактичне введення Ковінану рекомендують проводити на самому початку періоду розведення (еструсу). Проте, коли препарат застосовують у період еструсу, необхідно враховувати потенційний ризик для вагітності, а саме: тривалість вагітності у норок є коротшою порівняно із дією Ковінану тому, при ін'єкції останнього зразу після запліднення або у період вагітності, може відбуватись пригнічення функції скорочення матки, що згодом викличе загибель плода. Перед запланованим введенням Ковінану, власників тварин необхідно попередити про можливість виникнення вказаної вище проблеми і рекомендувати відділити самок норок від самців завчасно перед початком статевої охоти. Також, перед застосуванням Ковінану рекомендовано провести клінічний огляд тварини з метою виключення вагітності норки.

Чи можна використовувати Ковінан з метою попередження вагітності самок щурів?

По даному питанню відсутні наукові публікації, проте із практики відомо, що власники самок щурів, а також ще дрібніших за розмірами ссавців використовують Ковінан у дозі 33 мг/кг. Пригнічення статевої охоти буде тривати у середньому 3 місяці.

У Великобританії, у випадках утримання групи самок щурів Ковінан повторно вводять усій групі тварин

тоді, коли хоча б одна із самок прийде у статеву охоту.

Чи застосовують Ковінан для профілактики "гіперсексуальності" кобелів собак? У яких дозах?

Імітація "покриття" самки не завжди викликана сексуальним потягом, тому що у деяких кобелів дана форма поведінки досить часто зумовлена патологічною звичкою, внаслідок певного стресу або намаганням копіювати інших самців. Тому лікування гіперсексуальності, зумовленої порушенням поведінки, не повинно зводитись до застосування виключно Ковінану, а повинно включати заходи на корекцію поведінки тварини. Надмірний статевий потяг кобелів пов'язаний із відповіддю на виділення андрогенів. Ковінан володіє слабкою периферійною, антиандрогенною активністю порівняно із препаратами, що мають значно сильніші, антиандрогенні властивості (наприклад дельмадінону ацетат), які у більше підходять для профілактики даної проблеми у кобелів. Проте, деяка частина кобелів може взагалі не відповідати на введення вказаних препаратів і навіть на кастрацію, тому відсутність ефекту після застосування Ковінану не означає, що інші препарати або кастрація виявляться ефективними для профілактики "гіперсексуальності". Дозування Ковінану для кобелів аналогічне із дозуванням для профілактики еструсу у сук, а частота використання – буде залежати від відповіді на даний препарат.

Яке дозування та схема використання Ковінану для лікування "хибної (несправжньої) вагітності" у сук?

"Хибна вагітність" – це нормальне фізіологічне явище, що виникає внаслідок домінування прогестеронової фази статевого циклу, коли неможливо чітко відрізнити вагітну суку від невагітної. Дане явище, як правило, спостерігають на 6-12 тиждень після еструсу і супроводжується зміною апетиту, підвищенням ваги, а навіть і більш важкими ознаками – підвищеною збудливістю, виділенням молока і т.д.

Фізіологія вагітної й невагітної суки у період дієструсу практично однакова. Вважають, що клінічна псевдовагітність відбувається внаслідок підвищеної відповіді, викликаній зниженням концентрації прогестерону. Зменшення прогестерону стимулює секрецію пролактину.

Перед лікуванням "хибної вагітності" необхідно ретельно обстежити суку і впевнитись, що вона не вагітна.

Варіанти терапії:

1. Не застосовувати жодного лікування, так як "хибна вагітність" – фізіологічна норма і спостерігається у всіх сук, проте у більшій чи меншій мірі.

2. Консервативна терапія – сука із вираженими ознаками "хибної вагітності" (зміна поведінки, лактація і т.д.) лікують шляхом обмеження води у нічний час або введенням діуретиків з метою зменшення утворення молока.

3. Застосування прогестагенів стимулює перехід до стадії дієструсу, але у випадку зниження концентрації прогестагену, ознаки "хибної вагітності" можуть виникнути повторно.

4. Застосування інгібіторів пролактину допомагає швидко зменшити концентрацію пролактину, а отже і синтез молока та інші симптоми, без впливу на рівень прогестерону. Препарат Каберголін (Cabergoline) практично не викликає побічних ефектів.

У деяких країнах Ковінан зареєстрований для лікування "хибної вагітності". Частота та дозування Ковінану така ж, як і для інших призначень (10-33 мг/кг ваги у залежності від розміру тварини, тому що більші за розмірами собаки отримують порівняно нижчу дозу у мг/кг). Згідно інструкції, введення препарату повторюють через один місяць, якщо це необхідно.

При введенні прогестагену (наприклад Ковінану), відбувається імітація природного підвищення рівня прогестерону, а відповідно і зниження концентрації пролактину, що дає змогу зупинити типові для "хибної вагітності" фізіологічні зміни та поведінку. Таким чином, Ковінан викликає підвищення рівня прогестагену у крові, зменшуючи при цьому синтез пролактину. Також відомо, що Прогестерон володіє заспокійливою дією на собак, тому Ковінан надзвичайно ефективно діє на порушення поведінки у період "хибної вагітності", проте дещо менше на утворення молока, тому що даний процес залежний від рівня пролактину. Тому для інгібіції синтезу молока доцільно використовувати препарати групи каберголінів – Галастоп (Galastop).

